

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opricht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 2.—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie: J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

„KONSTANTE FRAPANTE”

Is het niet soms hopeloos, te ondervinden de onverschilligheid, te horen de onwetendheid, te voelen de tegenstand zelfs, van zovelen, die toch beter konden weten wat Esperanto is en wat Esperanto kan?

Is het niet onbegrijpelijk, dat zovelen met een helder verstand en oprechte gevoelens blind schijnen te zijn voor de grote diensten, die Esperanto aan de mensheid kan bewijzen?

Is het niet onverantwoordelijk van vele Katolieken, die door hun positie en hun invloed leiding, altans steun konden geven, maar die zich door vooroordeel nog altijd laten afhouden om te helpen een Beweging, die voor onze Universele Kerk van zulk een onberekenbaar nut kan zijn?

En is daarentegen niet lofwaardig de volharding, niet prijzenswaardig de moed van de velen, die, niettegenstaande onverschilligheid bij de massa en spot van zovelen, staande blijven in de strijd, konstante frapante, en maar altijd vechten blijven tegen de steeds weer opnieuw opduikende vooroordelen?

Wij Esperantisten zijn nog maar klein in aantal. Maar wetend dat Esperanto de wereld aan het veroveren is, houden we geduldig stand in een onverwoestbaar idealisme en we gaan onze weg „konstante frapante”.

Wij Katolieke Esperantisten zijn Universeel met onze Katolieke Kerk. Wij willen met Esperanto ook Internationaal worden en met Esperanto werkzaam zijn aan het welzijn van de Heilige Kerk, die gebouwd is op de steenrots. En zo aan het welzijn van de mensheid.

Wij hebben geduld, omdat we niet werken voor de Tijd. Wij zullen „konstante frapante” onze weg nemen en Esperanto propageren onder de Katolieken, biezonder onder de Katolieken van Nederland, onder de Katolieken in onze naaste omgeving.

Groot is hier de macht van het kleine. De vele kleine daden van de enkeling zijn het hier die zullen voeren naar de eindoverwinning. „Konstante frapante” zullen de leden van N.K. werken, ieder naar vermogen, aan de grootwording van Nederlanda Katoliko.

En ook N.K., ons maandblad, zal doorgaan „konstante frapante” aan de uitbreiding van het aantal Nederlandse Katolieke Esperantisten, aan de verdediging van onze dierbare Internationale Taal tegen miskennis onverstand, aan de bereiking van het Ideaal: Esperanto in dienst van de Internationale Katolieke Sociale Aktie.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

I. ONTSLAGNAME J. H. WESTEN

Wegens studieredenen heeft de Heer J. H. Westen zich tot zijn groot leedwezen genoodzaakt gezien ontslag te nemen als 1ste secretaris van Nederlanda Katoliko.

Wij brengen hem op deze plaats een oprecht woord van dank voor alles — en dat is veel — wat hij in deze functie voor onzen Bond met zooveel liefde heeft verricht en wenschen hem van harte «veel succes» bij zijn verdere studies.

Tijdelijk adres van het secretariaat van N.K. is:
J. P. KORTING, TONGELRESCHESTRAAT 282b,
EINDHOVEN.

II. BESTUURSVOORSTEL CONTRIBUTIEVERHOOGING

De jaarlijksche bijdrage der leden bedraagt:

- a. In plaatsen, waar een afdeeling bestaat voor de leden dezer afdeeling f 2,50 per jaar. Voor gezinsleden f 1,— per jaar.
- b. In plaatsen, waar een afdeeling bestaat voor *niet leden* dier afdeeling f 3,50 per jaar.
- c. Waar geen afdeeling bestaat, dus voor individueele leden, f 3,— per jaar. Voor gezinsleden f 1,— per jaar.

N.B. Onder gezinsleden worden verstaan, het 2de, 3de, 4de enz. lid uit een=hetzelfde gezin.

Voor 3 leden uit één gezin van eene afdeeling bedraagt dus de contributie $1 \times f 2,50 + 2 \times f 1,- = f 4,50$.

Gezinsleden ontvangen, als reeds in het reglement bepaald, geen orgaan.

III. JAARVERGADERING 1932

De jaarvergadering is vastgesteld op 16 Mei a.s. (2-de Pinksterdag.) De plaats zal nog nader worden bekend gemaakt.

De voorstellen moeten minstens 3 maanden voor de jaarvergadering schriftelijk bij den 1sten Secretaris van den Bond worden ingediend (Art. 10 van het Huishoudelijk Reglement.) Dit jaar dus vóór 15 Februari.

Amendementen op de voorstellen moeten een maand voor de te houden Jaarvergadering worden ingediend bij den 1sten Secretaris van den Bond. (Art. 10 v.h. H.R.) Dit jaar dus vóór 15 April.

IV. AFTREDENDE LEDEN V/H HOOFDBESTUUR

Aan de beurt van aftreden zijn 5 leden: 1. F. Marvee. 2. J. A. Leibbrand. 3. H. Penders. 4. Pater C. Preller. (Deze stelt zich niet meer herkiesbaar.) Het 5de aftredende lid zou zijn J. H. Westen, die in verband met zijne ontslagname niet meer in aanmerking komt.

Er zijn dus twee vacatures voor leden van het Hoofdbestuur.

Art. 17 van het H.R. zegt: De aftredende leden zijn rechtens candidaaten terstond herkiesbaar, tenzij geen verlenging van mandaat gewenscht wordt.

Candidaten voor het Hoofdbestuur moeten terzelfder tijd en gelijke wijze worden ingediend als de eventueele voorstellen voor de Jaarvergadering.

Candidaatstellingen, voorzien van een bereidverklaring der betreffende candidaten moeten vóór 15 Feb. schriftelijk bij het secretariaat (Tongelreschestraat 282b, Eindhoven) worden ingezonden.

V. EXAMENVERSLAG

Het rapport over de in 1931 gehouden Esperanto-examens is in bewerking en zal eerlang verschijnen.

VI. EXAMENCOMMISSIE 1932

Door het Hoofdbestuur werden aangewezen:

Als examinatoren (in alphabetische orde)

H. Damen.

A. van Straaten.

P. Heilker.

Frater Wigbertus van Zon.

J. P. Korting.

Als plaatsvervangers: (in alphabetische orde)

Mevr. M. Alders.
Mej. A. Beek.
Mej. W. van Dijk.
J. J. Filott.
Mej. Th. Flint.
Frater Florianus.

P. Juffermans.
F. Marreeve.
Zuster M. Teresa.
Mej. C. Vermeer.
P. v.d. Vijver.
Mevr. v.d. Wielen.

VIII. PASTOOR L. POELL

Onze geestelijke adviseur vertoeft nog steeds in het Groot Ziekengasthuis te 's-Hertogenbosch. Zijn toestand is hoogst-ernstig. Absolute rust blijft geboden en bezoeken worden niet toegestaan.

Laten wij God om een spoedig en algeheel herstel bidden!

IX. ENQUETE GEESTELIJKE ADVISEURS

Door de ongesteldheid van Den Zeereerw. Adviseur is de uitvoering dezer enquête, met name de aanvraag van geestelijke adviseurs, vertraagd. Er bestaat echter geen enkel bezwaar, dat het bestuur der betreffende afdelingen bij Zijne Hoogwaardige Excellentie den Bisschop, de benoeming van een geestelijk adviseur aanvraagt.

De afdelingspenningmeesters worden er aan herinnerd dat *vóór 15 Februari het eerste kwartaal 1932* moet zijn voldaan. Tevens wordt verzocht een complete ledenlijst der afdelingen te willen zenden aan het adres van den administrateur.

Den leden welke *niet* tot een afdeling behoren wordt eveneens verzocht *vòòr 20 Februari* de contributie te willen voldoen.

J. A. LEIBBRAND.

Postrekening N.K. 121449.

UIT DE AFDELINGEN.

GRONINGEN

SENARMÍGO KAJ PACO

Post la instiginta artikolo pri ĉi tiu temo de nia ligprezidanto en la Novembra numero de N.K. kaj post ricevo de informoj pri loka propagando, kelkaj groningenaj esperantistoj kunvokis kunvenon la 19an de Nov. 1931 en „de Ruitersaal der Harmonie”.

Oni invitis la tutan pastraron de la urbo kaj la estrarojn de la diversaj lokaj katolikaj unuiĝoj. Bedaŭrinde nur malmulte da personoj ĉeestis. Tamen post la antaŭparolo de sinj. Westen la ĉeestantoj opiniis, ke ankaŭ en Groningen oni povos fari ion por la pacmovado kaj ĝia celo.

Oni decidis ke la personoj, kiuj iniciatis, organizos kunvenon en la granda salono de „St. Maarten”, petos de la nacia komitato oratoron, kiu por la pastraro, estraroj kaj aliaj personoj klarigos la celon de la katolika pacligo kaj ĝian petskribon.

En dua cirkulero oni kominikis la decidojn de la ĉeestantoj kaj poste sekvis tria en kiu oni ĉiujn invitis viziti la grandan kunvenon en „St. Maarten” vendredon la 11an de Dec. vespere je la oka kaj duono, kie parolis lia sinjora moŝto Lod. Povel el Haarlem, direktoro de la nacia komitato. En la semajno, kiu antaŭiris tiun daton, asperis en la gazeto „Ons Noorden” du ensenditaj artikoloj pri la pacmovado kaj la internacia senarmiga konferenco en Genève, kiu okazos en Februaro de ĉi tiu jaro.

Ankaŭ tiu kunveno estis malbone vizitata. Je nia bedaŭro ankaŭ nur du anoj de nia malgranda klubo, kiu prenis la iniciaton, ĉeestis.

Post la bela parolado de Sinj. Povel la anoj de la ambaŭ unuiĝoj por junuloj anoncis sin por kolekti la subskribojn de la katolika groningena loĝantaro.

Kvankam ni estis atendintaj pli grandan nombron da nomoj ol 1903, ni tamen de ĉi tiu loko dankas la junulojn de nia urbo por ilia kunlaborado; sed ni spertis ĉi tiun fojon denove ke la plejmulto de la groningenanoj estas senideala.

H. R.

TILBURGO.

La 6an de Januaro pasinta okazis la 22a jarkunveno de nia unuiĝo, „Ame kaj Pace”.

La Prezidanto bonvenigis la gemembrojn kaj deziris la plej bonan por la nova jaro, esperante ke 1932 estos fruktodona por nia kara movado.

Post prelego de la protokolo kaj pritrakto de la envenintaj leteroj estis kantata „Kristnask-Kanto” de Frato Bartolomeus. La kantisto, kiu ankaŭ estas la aŭtoro, ricevis meritan aplaŭdon.

La jarraporto de la sekretario montris la diligentecon kaj kunlaboradon de diversaj membroj; la parolanto instigis la geĉeestantojn esti VERA ESPERANTISTO. „Propagandu niajn intencojn je respektinda maniero kaj portu ĉiam la verdan stelon”, li diris. La detala raporto finiĝis dezirante la Dian benon al ĉiuj en la nova jaro.

Sekvis la financa raporto. La kasisto povis sciigi ke la pasinta jaro estis finita kun malgranda saldo. La kontrolkomisiono trovis ĉion bonorda.

La eksigantaj estraranoj, sinjoroj Th. van Riel, L. Dankers kaj G. Stockermans estis reelektataj; por vakanta loko oni elektis sinjoron J. van Eykeren.

Dum la ronddemando oni preparolis i.a. propagandvesperon, kiu, se eble, okazos la sekvontan monaton; tiam ankaŭ la junaj geesperantistoj estos invitataj.

Fermo sekvis kutimmaniere.

La Sekretario.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

ESPERANTO OP DE L.S.?

Mej. Westerman heeft bij de behandeling van de onderwijsbegroting haar voornemen geuit bij de a.s. herziening der L.O.=wet te trachten het Esperanto onder de leervakken opgenomen te krijgen.

De Minister antwoordde, dat de zaak van het esperanto bij de wijziging kan worden behandeld.

ESPERANTO DOELBEWUST GEBRUIKT

Plaats der handeling een van onze grote steden. Een Eerw. Zuster Esperanto=onderwijzeres wordt door een harer leerlingen verrast met een Esperanto=boekje: «*Ĉe la Piedoj de la Majstro*».

De Zuster begint de lezing en eindigt met schrik. Ze leest: «*Kian religion homo akceptas ne estas grava*». Iets verder wordt ze beleerd over: «*fizika korpo, astra korpo, mensa korpo*». Iets nieuws voor haar, daar ze meende maar één lichaam te hebben.

Het zo goed bedoelde geschenk wemelde van halve waarheden en hele onwaarheden. Geen wonder, want de Meester aan wiens voeten wij gevoerd werden was niemand anders dan . . . Krishnamurti. En het boekje was een propaganda IN ESPERANTO voor de Teozofia Societo, waarvan de lezer natuurlijk werd aangespoord lid te worden.

Maar waarom ging dat meisje dan niet naar een Katolieke boekhandel!?? Dat is nu juist het fatale. Ze had het boekje gekocht in een Katolieke boekhandel. Maar Esperanto kon men niet. Niet nodig ook, Esperanto is maar een tijdverdrijf. Verder komentaar overbodig.

Ja. Esperanto wordt doelbewust gebruikt. . . . Ook door ons Katholieken?

DE KATOLIEKE PERS HELPT.

In een bekend plaatselijk R.K. Dagblad wordt wel eens (met kleine letters) iets opgenomen over de Esperantobeweging. Ook wordt er in (met grote letters) wel eens iets gedrukt tegen Esperanto. Maar dan staat de Ingezonden Stukken rubriek altijd ter beschikking van de Esperantolezer. Als hij maar geen gelijk hoeft te krijgen. Dan wordt het debat gesloten.

Een aansporing om een Kat. Esperanto=avond bij te wonen wordt aan de Kat. lezers niet onthouden. als er tenminste oock een flinke advertentie geplaatst wordt. Voor wat hoort nu eenmaal wat.

In die stad is ook een Neutr. Esp. Ver., die heel verdienstelik werk doet en waarvoor wij alle waardering hebben.

Heel verwonderd waren we *in de kofommen* (met grote letters) een aansporing te lezen een kursus in Esperanto van die Ver, te volgen. Onze verwondering werd nog groter toen we in de Ad=vertentie=pagina's *geen* advertentie vonden.

Onze verwondering werd echter een volkomen begripen toen we de advertentie lazen in in het volgend nummer. Ook hier: voor wat hoort wat. Onze Zuster Ver. had gelijk. En ons Kat. Dagblad? Ach, geld vergoedt veel. Maakt *zelfs* van Esperanto een begerens=waardig iets. En waarom zou dat R.K. Dagblad niet helpen aan de verspreiding van dat Esperanto, ook al wordt daardoor aan Katolieken de weg gewezen naar een Neutrale Vereniging?

EENIGE VRAGEN EN 'N VERZOEK

Aan Afdeelingbesturen, Leden en Begunstigers, die nog niet bijdroegen voor het Zamenhof Monument.

Hebt gij gelezen N.K. Aug. '31 blz. 46—47?

Hebt gij ontvangen en gelezen de circulaire U in October '31 gezonden?

Hebt gij gelezen N.K. Dec. '31 blz. 88—89?

Hebt gij gelezen N.K. Jan. '32 blz. 98—99?

Dat U niet minstens een dezer vragen bevestigend kunt beantwoorden kan ik niet veronderstellen.

Waarom hebt gij dan nog niet door het zenden Uwer bijdrage doen blijken dat U ze gelezen hebt?

Bijdragen wilt U toch allen. Dit behoef ik niet te vragen.

Stel dan niet langer uit. Do it now. Agu tuj! U weet wel...
POSTREKENING 82984.

Den Haag.

F. MARREVEE.

PUBLIKA LETERO

al Sinjoro Redaktoro de Ned. Katoliko.

Estimata Sinjoro kaj Samideano!

Ĉiuj N.K.-interesuloj sendube tute konsentas kun la bonveno de fratulo van Zon al vi, kiel novan redaktoron de N.K. Ankaŭ viaj enkondukaj vortoj estas vekintaj simpation ĉe ĉiuj, kiuj efektive volas la progresadon de nia Kat. Esp. Movado.

Inter tiuj „ĉiuj” mi ne faras escepton.

Tamen permesu al mi aldoni mallongan vorton al la esprimoj viaj kaj al tiuj de fratulo van Zon.

Tute ne neante la gravecon de la klopodoj kaj konsiloj rilate la plinombriĝo de la N.K.-anaro, la pliampleksigo de nia revuo, ĝia akurata apero k.t.p., tamen io, laŭ mi tre grava, eĉ pli grava ol la ĉi antaŭe menciitaj dezirindaĵoj, ne ricevis sufiĉan atenton, nome: la ekzercado kaj la praktikado de la lingvo.

Aliĝo al nia movado sen ke oni samtempe lernas kaj ekzercas la lingvon ne havas grandan valoron por N.K. Nia verduleto aperante nur unu fojon en ĉiu monato, supozeble por la plimulto el la N.K.-anoj estas la *ununura* esperantlingva legaĵo, kompreneble escepte la lerĉolibron. Por tiu plimulto la ekzercado de la lingvo pro tio estos limigata al la kelkiuj esperantlingvaj artikoletoj en N.K. Pro tio laŭdon al ambaŭ prilingvaj kunlaborantoj de N.K.

Se vi, estimata samideano-redaktoro, povus efektiviĝi ke la enhavo de nia revuo pli ol ĝis nun estu redaktata esperantlingve, (escepte la oficialaj estrar-komunikoj) la plimulto kaj ankaŭ la malplimulto de la N.K.-anoj ŝuldos al vi laŭdon.

Elkore mi deziras al vi ke la plenumado de via redaktora funkcio estu tre fruktedona por nia N.K.-movado.

Kun samideanaj salutoj,

H. HAENEN.

SUBSKRIBO.

Nia organo estu unue *po*esperanta gazeto. Ĝi estas por nederlandanoj, ankaŭ por tiuj, kiuj ĝis nun restis indiferentaj je nia movado. Nia *per*esperanta laboro ni plibone plenumas pere de niaj internaciaj gazetoj. Kaj bedaŭrinda estas ke tiom da N.K.-anoj ĝis nun estas kontentaj kun la nura N.K. legado. Certe aliĝo al nia movado ne sufiĉas. Estas necese ke la N.K. membroj ankaŭ estu fervoraj I.K.U.E.-anoj, do legu (do abonu) niajn katolikajn gazetojn internaciajn. Se estus vere, ke por la plimulto N.K. estas la ununura esperantlingva legaĵo, tiam tiu plimulto baldaŭ konvinkiĝu ke estas preskaŭ devo tuj plibonigi sian konduton kaj subteni la tiom necesajn I.K.U.E.-gazetojn. Ili tiel helpos la Int. Kat. Esp. Movadon, sed samtempe ili pliperfektigos sian Esperantscipovon.

La ekzercado de la lingvo estas afero de la diversaj kluboj kiuj serĉu rimedojn por ekzercigi la klubanojn. Ĉar nur daŭra ekzercado faras la perfektan Esperantiston.

Ankaŭ nia N.K. jam donis kaj daŭre donos ekzercokazon. La esperantlingva redaktado grandparte dependas de la ensendantoj. Esperantlingvajn artikolojn trovas lokon, same kiel nederlandlingvajn. Sed ni ne forgesu ke N.K. ne povas anstataŭi kiun ajn internacian gazeton, kaj ke vera katolika Esperantisto ne estas kontanta *nur kun N.K.*, kiel ajn ĝi esperantiĝu. N.K. estas *nacia* gazeto, do unua lingvo restu: la nacia lingvo.

OVER DE UITSPRAAK.

Toen No. 9 van N.K. mij in handen kwam, werd al dadelijk mijn aandacht getrokken door het opschrift op één der bladzijden. «Pri esperanta elparolo» van Sro Bulthuis.

Ziezoo dacht ik, dit nu even aandachtig nalezen en we zijn er, maar tot mijn groote spijt stond er niets bepaalds in

Sro Bulthuis raadt aan de uitspraak van Baghy en Ĉe te volgen, welke in de praktijk uitspreken *éleganté* en *bélé* dus met met lange, of liever vrije klinker é. Deze raad is zeer vaag; ten eerste is lang niet iedereen in de gelegenheid om Ĉe of Baghy te hooren, ten tweede schijnen de gehoororganen geheel verschillend te reageeren, want Sro Kalocsay zegt dat Baghy niet *bélé* en *éleganté* uitspreekt maar *béle* en *elegante*, verder beweren ook verschillende esperantisten dat ook Ĉe geen sterk vrije é getinte uitspraak heeft. Van de op Ĉe en Baghy berustende raad schiet dus niets over. Maar waarom gebruikt men bij 't aangeven van een bepaalde klank niet de fonetische teekens van de «Association phonétique internationale» dan kan iedereen en ook een buitenlander bedoelde klank in zijn gramatika vinden.

Sro Kalocsay wil alleen de geaccentueerde klinker, gevolgd door een klinker of meer dan één medeklinker, gerekt (tire) uitspreken. Dit is ook weer zeer vaag want wat wordt er verstaan onder gerekt?

Bedoelt Sro Kalocsay hiermee iets langer, of dat de è klank é wordt, de à klank á en de ò klank ô? Een enkel fonetisch teeken zou alle twijfel opheffen. Sro Kalocsay zegt zeer terecht dat praktisch het meerendeel al een bepaalde uitspraak heeft, maar dat men deze alleen hoeft te bepalen in officieele regels. Het hoofdprincipe moet dan toch wel zijn dat de taal zooveel mogelijk fonetisch is. De eerste les van de Nijmeegsche cursus zegt het zoo eenvoudig «De taal maakt *geen* onderscheid tusschen lange (vrije) en korte (gedekte) klinkers, doch als vanzelf maakt men klinkers in lettergrepen die den klemtoon hebben wat langer dan de anderen».

Dus de gedekte à è en ò worde als grondklinkers aangenomen, deze veranderen vanzelf onder invloed van andere klinkers, medeklinkers of accent. Zoo hoeven we dus geen moeilijke uitspraakregels te leeren, en naderen we zooveel mogelijk het voornaamste principe dat Dro Zamenhof in zijn taal heeft willen leggen, n.l. dat Esperanto fonetisch is.

P. G. BRAND.

We geven aan dit stukje nog een plaats en zullen dan voorlopig over de *teorie* van de Esperanto uitspraak zwijgen. De *praktijk* is veel gemakkeliker. De afwijkingen zijn in geen geval een beletsel voor de verstaanbaarheid. In iedere taal bestaan er nuanceringen in de uitspraak en deze zullen blijven bestaan, ook

in Esperanto. De tekens van de «Association phonétique internationale» hebben 't bezwaar, dat ze alleen verstaanbaar zijn voor deskundigen.

Voor de massa is het inderdaad niet noodzakelijk zelfs niet gewenst, regels voor de uitspraak vast te stellen.

Luisteren naar goede Esperantisten is voldoende. Wij hebben ons Nederlands ook alleen leren spreken door luisteren en onze internationale taal kunnen we leren spreken op dezelfde manier.

LA PASKODATO.

La Konsilo de Niceo (326 p.K.) ordonis, KE LA PASKOFESTO DEVAS ESTI FESTATA DIMANĈON SEKVANTAN POST LA UNUA PLENLUNA FAZO JE AŬ POST LA 21a DE MARTO.

Unue mi devas rimarkigi, ke la Eklezio uzas NE astronomian lunon, sed „disponas” pri „propra luna”, tiel ke eble estas, ke la lunfazoj diferencas unu tagon. La Konsilia intenco estis, projekti aranĝon per kiu estis malebligata, ke la Paskofesto de la Kristanoj estos okazanta samtempe kun la Juda Paskofesto. Oni memoras ke tamen en 1923 la du Paskofestoj samokazis. Laŭ la ĝenerala Juda aranĝo la Paskofesto estis okazonta en 1923 je la 31a de Marto, sed unu el la Rabenaj esceptleĝoj ordonis ke en 1923 la nov.-kaj plenlunfazoj devas esti okazantaj unu tagon poste, tiel ke la 15a Nisan (= 1a Paskotago) okazis la 1an de Aprilo samtempe kun nia Paskofesto.

Tamen la esceptleĝojn ĉe la ĝenerala Juda aranĝo la Eklezia ne atentis!

El la fikso de la Paskodato de la Konkilio de Niceo sekvas, ke Pasko povas okazi plej frue la 22an de Marto. Tio okazis en 1318 kaj reokazos en 2285.

Plej facile oni fiksas la Paskodaton pere de la formuloj de Gauss (1777—1855), sed ĉar ne ĉiuj el niaj estimataj gelegantoj estas matematikistoj, mi transformos la abstraktajn formulojn en de ĉiu kompreneblan formon.

Mi tamen atentigas vin, ke la kalkuloj nur valoras por **tiu ĉi** jarcento.

Por fiksi la Paskodaton por la jaro 1932a ni devas noti la **restojn**.

1932 dividata per 19, 4 kaj 7 rezultas kiel restojn sinsekve 13, 0 kaj 0. Nun oni prenu $19 \times$ la 1an reston, do $19 \times 13 = 247$, je tio ni aldonas 24 kaj tiun rezultnombrom ni dividas per 30, do $(247 + 24) : 30$. La (kvara) resto estas 1.

Nun ni kunnombros $2 \times$ la 2an reston, $4 \times$ la 3an reston kaj $6 \times$ la 4an reston, do $2 \times 0 + 4 \times 0 + 6 \times 1 = 0 + 0 + 6 = 6$.

Tiun nombrom ni pligrandigas per 5 kaj la rezulton (11) ni dividas per 7. La (5a) resto estas 4.

La 1a Paskotago okazos nun $(22 + 4a \text{ RESTO} + 5a \text{ RESTO})$ de Marto = $(22 + 1 + 4) = \text{LA } 27\text{an DE MARTO}$:

Nun povas esti, ke la 4a kaj 5a restoj kune estas pli grandaj ol 9, Por 1930 estos la restoj 11, 2, 5, 23 kaj 6 (Kontrolu!)

La Paskofesto do estis okazonta la $(22 + 23 + 6) = \text{la } 51\text{an de Marto}$, por kio kompreneble ni prenas $51 - 31 = \text{la } 20\text{an de Aprilo}$. En tiu okazo oni faras pli bone preni austataŭ $(22 + 4a + 5a \text{ restoj})$ de Marto : $(4a + 5a \text{ restoj} - 9)$ de Aprilo.

Por 1930 do : $23 + 6 - 9 = \text{la } 20\text{an de Aprilo}$.

RIMARKOJ.

I. Kiam laŭ supremenciita kalkula Pasko okazos je la 26a de Aprilo tiam Pasko devas esti festata la 19an de Aprilo (en 1981).

La plej lasta Paskofesto povas esti la 25a de Aprilo, kio en tiu ĉi jarcento nur okazos unufoje, nome en 1943.

En 1943 la Sankta Georgo-tago okazos je Sankta Vendredo (23a de Aprilo), la St. Markuso-tago je la 1a Paskotago (la 25a de Aprilo) kaj la Sankta Johano-tago je la tago de de la Ĉielira festo (24a de Junio). Laŭ long pasintempa antaŭdiro la mondo tiam pereos. Tamen en 1886 oni ne embarasiĝis pro tio!

II. Kiam oni kalkulas, ke la 1a Paskotago okazas je la 25a de Aprilo sed kiam la 4a resto = 28 kaj la 5a resto = 6 kaj krome la 1a resto estas pli granda ol 10, tiam oni festas la Paskofeston la 18an de Aprilo.

Tiel oni trovos por 1954, ke la 4a resto = 28 kaj la 5a = 6.

Laŭ la formulo Pasko okazos nun $28 + 6 - 9 = \text{la } 25\text{an de Aprilo}$, sed ĉar la 1a resto (= 16) estas pli granda ol 10, la 1a Paskotago estas la 18a de Aprilo.

Por 1943 oni ankaŭ fiksos la 25an de Aprilo. Certe, sed la 1a resto = 5, la 4a = 29 kaj la 5a = 5, tiel ke la 25a de Aprilo estas en ordo!

Jen kelkaj Paskodatoj por tiuj, al kiuj plaĉas supremenciitaj kalkuloj.

1933 : la 16a de Aprilo.

1936 : la 12a de Aprilo.

1934 : la 1a de Aprilo.

1937 : la 28a de Marto.

1935 : la 21a de Aprilo.

1938 : la 17a de Aprilo.

Helmond

J. M. H. MERKX.

BOEKBESPREKING.

„*Gysbrecht Van Aemstel*“, tragedio de JOOST VAN DEN VONDEL, esperantigita de Ir. J. R. G. Isbrücker. W. J. Thieme & Cie, Zutphen. f 1,95 — f 2,50.

La du lastajn jarojn aperis en Esperanto multaj libroj, inter kiuj diversaj tre gravaj kaj rekomendindaj. Ni nur citu: Per balona al

la Poluso de Andrée, La Leono de Flandrujo kaj Jane Eyre, ambaŭ de Bulthuis, Historio de Kristo de Papini. Sed post la eliro de la dua eldono de Fabiola (Wiseman) neniu verko havigis al ni tiom da vera ĝojo ol la ĵus aperinta supre nomita.

Unue ĉar ĝi estas klasika verko de la granda Majstro VONDEL, la „Princo de la nederlandaj poetoj”, tiom kara al ĉiuj nederlandanoj, ankaŭ kaj precipe al ni Katolikoj.

Due ĉar ĝi estas tiel majstre tradukita de nia ununura nederlanda Akedemiano: Ir. Isbrücker.

Kaj *trie* ĉar ĝi estas tiel bele kaj tiel korekte eldonita de la ankaŭ en Esperantujo famkonata firmo Thieme.

Pri la tragedio mem ni bezonas diri nenion: kiu en Nederlando, precipe inter la geinstruistaro kaj ĉe la teatro-vizitantoj, ja ne konas „Gysbrecht Van Aemstel”, la tragedion, kiu ankoraŭ nuntempe estas ĉiujare ludata en la unuaj tagoj de Januaro en la Amsterdama urba teatro?! (La unuan fojon la 3-an de Januaro 1638).

Pri la traduko ni povas havi nur laŭdon, precipe kiam oni konas la ĉefajn postulojn kiujn la tradukanto metis al si mem, nome: „La ritmoj kaj la rimoj estu tute egalaj al tiuj de la originalo; la nombro de la linioj estu precize la sama; la regulo pri la Esperanta akcento estu zorge aplikata kaj oni evitu — sen troa fanatikeco — la uzadon de neologismoj kaj naciismoj”.

Ni tutkore gratulas Sron Isbrücker pro lia sukceso kaj samtempe dankas lin treege ĉar li elektis tiun verkon!

Jen bona kaj bela libro kiun ni senhezite kuraĝas rekomendi al ĉiuj Esperantistoj, precipe ankaŭ al tiuj, kiuj sin preparas por estonta B.-ekzameno. Plue ni instigas al alilandanoj havigi al si ĉi tiun verkon por ke ankaŭ ili konatiĝu kun la plej granda nederlanda poeto.

Reusel,

Frato WIGBERTUS VAN ZON.

„INLEIDING TOT ESPERANTO“

door M. Rollet de Hsle

Nederlands van Maur. Jaumotte.

Uitgave: Belga Esperanto Instituto, 11 kleine Hondstraat Antwerpen.

Prijs 1 Belga (fl 0,35)

Een buitengewoon geschikte propagandabrochure van 83 bladzijden, geheel gebaseerd op de practijk. Men vindt er alle gegevens in, omtrent toepassing en geschiedenis van Esperanto.
